

ЉУПЧО ДОНСКИ
ПАНЧЕ ПЕЛИВАНСКИ
ЛАЗАР РУНТЕВ
СТОЈАН ТРНИНИЌ – НАНЧЕ

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА
„БЕЗИСТЕН” ШТИП
АПРИЛ, 1993 ГОД.

ЉУПЧО ДОНСКИ
ПАНЧЕ ПЕЛИВАНСКИ
ЛАЗАР РУНТЕВ
СТОЈАН ТРНИНИЌ – НАНЧЕ

Родени се во Штип во далечната 1928 год. Не е чудно што сите четворица се родени во една година, што учеле исто основно и средно училиште, но чудно е што овие четворица природата ги надарила со посебен дар за цртање. Чудно е, затоа што ретко се случува во едно мало градче каков што тогаш беше Штип, во една генерација дури четворица да пројават интерес за цртање. И тие, како и останатите деца, се радувале на веселите детски игри, на големите верски празници, на повосопиените панталони, или рачно исплетени џемпери, но сепак најмногу се радуваа тогаш кога засолнети од поведите на останатите деца се обидуваа да го пренесат својот скриен свет со моливче, или дрвена бочка на обичен лист искинат од тетратка, или на општени листови од блокче за цртање.

Тој интерес за убавото и желбата тоа да се пренесе на хартија, постепено стануваа сè посилни, па така веќе во првите класови од гимназијата нивните цртежи беа изложувани на изложбите организирани на крајот од учебната година.

„Нашиот прв допир со уметноста беа големите репродукции закачени по ходниците на старата гимназија, меѓу кои беа Атинскиот Акропол, театрот во Елидаур, Форум Романум во Рим и други, како и гипсените модели делови од Милоска Венера, Микеланџеловиот Мојсије, Худоновиот Волтер и уште некои“ се сеќава еден од учесниците.

Првите практични совети ги добивме од стручниот наставник по цртање во гимназијата, Атанас Мучев, а нашиот прв узор беше неговиот претходник Војин Бакиќ. Сосема разбирливо беше дека за нас четворицата, најсакани часови беа часовите по цртање. На тие часови преку зимата најчесто работевме по поставен гипсен модел, препарирани птици, или сплетирирани примероци од народни шари, а во пролет и есен излегувавме во природа и цртавме мотиви од Штип. За жал, таа наша љубов кон ликовната уметност и таа наша активност беше прекината со опочнувањето на Втората светска војна.

Деновите кои дојдоа потоа не беа погодни за оваа благородна дејност. Наставата по цртање беше сосема запоставена, а часовите по тој предмет најчесто ги водеа нестручни наставници. Сепак, и во такви услови нашата љубов кон ликовната уметност не стивнуваше. Сами, или по двојца, со блоковите под миш-

ките ги пренесувавме најинтересните мотиви од нашиот град.

По углед на Љубомир Ивановиќ, најчести мотиви на нашите слики беа старите полуразрушени куќи со искривени чардаци, кривулестите тесни улици послани со турска калдџрма и старата градска чаршија. Зошто токму тие мотиви биле предмет на нашето интересирање, тешко е да се објасни, но ние тогаш сметавме дека сè што е руинирано претставува и некоја посебна уметничка вредност.

По ослободувањето проблемот со наставата по ликовно воспитание остана и натаму нерешен. Часови имаше, но немаше стручни наставници. Ние „надарените“ бевме оставени сами да си пробиваме пат во шареноликиот свет на уметноста. Во овој период постепено преку репродукции се запознававме со големите мајстори на ликовната уметност: Леонардо, Микеланџело, Рафаел, Тицијан, Ел Греко и др., а единствена литература ни беше „Аполо“ од Соломон Ренак, која кружеше меѓу нас.

Но, што можевме ние, сами деца на длабоката провинција во чиј град немаше ниту галерија, ниту музеј, ниту пак организиран ликовен живот. И во такви тешки услови за работа ние не губевме надеж и работевме онака како што гледавме и чувствувавме, најчесто со молив, туш и водени бои, меѓусебно се копиравме и се хвабевме. Маслените бои во тоа време беа доста скапи, а и да ги имавме ние не знаевме да работиме со нив.

Сепак при крајот на средното образование имавме среќа наставата по ликовно воспитание да ја изведуваше Панче Зенделски, магистер по фармација, но со посебен дар кон ликовната уметност. Уште на првите часови тој обрна посебно внимание на нас „надарените“, се трудеше да ни го пренесе неговото знаење и искуство на еден мошне непосреден и близок начин. Тој работеше со нас и надвор од редовните часови, заедно цртавме мотиви од градот, а неговите стручни совети беа мошне корисни за нас.

Меѓутоа недостатокот на стручна и континуирана настава по ликовно воспитание, немањето на соодветни материјални и духовни услови во градот во кој се оформувавме како личности, остави трајни негативни последици во нашиот натамошен ликовен развиток. Можеби, при други поблагопријатни услови, нашиот „од Бога дајен дар“ ќе можеше многу повеќе да се ра-

звие. Вака останавме само со нашите неостварени идеали, со нашата голема љубов кон ликовната уметност која и денес е сè уште толку силна како и во годините кога за првпат се појави во нас.

По завршувањето на средното образование, ветровите на животот нè однесоа на разни страни и на разни струки. Нашата лична драма да биде уште поголема, ниту еден од нас „надарените“ не заврши ликовна академија.

Љупчо Донски студираше медицина, Лазар Рунтев заврши економски факултет, Панче Пеливански воена академија во Белград, Стојан Триниќ—Нанче, факултет за физичка култура.

Во изминатите години најтесен контакт со ликовното творештво имаше Љупчо Донски и тој отиде

најдалеку како уметник—аматер. Останатите тројца зафатени со секојдневните професионални обврски, само повремено ги земавме боите и четките и со носталгија се сеќававме на старите добри времиња!

Сепак, тоа што ги врзува овие ликовни аматери—ветерани е нивната голема љубов кон ликовната уметност и кон родниот град чии улици, куќи, црквички и мостови се најчести мотиви во нивните творби.

Втората, не помала врска, е нивната стилска определеност кон реализмот, правец во кој се воспитуваа и на кој му останаа верни сè до ден денес.

Стојан Триниќ — Нанче

ЉУПЧО ДОНСКИ

Роден е во Штип. Гимназија и музичка школа напоредно учел во родниот град, а завршил во Скопје. Со сликарство се занимава од раното детство под стручен надзор на покојните академски сликари, Богдан Бакиќ и Атанас Мучев, подоцна и Панче Зелделски. Паралелно со студиите по медицина ја посетува ликовната секција при Работничкиот универзитет во Скопје, под раководство на покојниот академски сликар Ристо Лозанов.

По апсолвирањето на Медицинскиот факултет во 1963 година, дефинитивно се оддава на сликарството. Приредува повеќе од дваесет самостојни и учествува во многу колективни изложби во земјата и надвор од неа. Автор е на две книжевни дела /„Ода за љубовта“ и „Враќање од пеколот“/, како и на поголем број публикации од областа на музиката, сликарството и литературата.

Самостојно излагал и во галеријата „Ротен адлер“ во Шафхаузен, Швајцарија.

За неговите достигнувања во сликарството публикувани се многубројни рецензии, импресии и репродукции, како во нашиот така и во странскиот печат.

Член е на ДЛУШ од неговото формирање и член на Друштвото за наука и уметност во Штип. Носител е на највисокото општинско признание, наградата „8-ми Ноември“, за сликарство.

1. Стара архитектура – акварел /24 x 34/
2. Стара архитектура – акварел /24 x 34/
3. Мотив од село – акварел /30 x 40/
4. Мотив од село – акварел /30 x 40/
5. Портрет на Ј. Гелева – масло /40 x 60/
6. Портрет на Ј. Биков – масло /40 x 60/
7. Портрет на М. Трајкова – масло /40 x 60/
8. Мотив од Ново Село – масло /30 x 40/
9. Мотив од Штип – масло /30 x 40/
10. Мотив од Охрид – масло /30 x 40/
11. Залез – масло /30 x 40/
12. Мртва природа – масло /30 x 40/

ПАНЧЕ ПЕЛИВАНСКИ

Роден во 1928 година во Штип. Основно училиште и гимназија завршува во родниот град, а Вишата геодетска школа во Белград. По завршување на Школата се вработува како воен геодет и работи плавно во Геодетскиот институт на ЈНА во Белград. Пензиониран по 35 годишна работа поради нарушено здравје како геодетски потполковник. Дури тогаш донесува одлука поинпензивно да се занимава со ликовна уметност, односно со работа за која природата го предодредила. Сепак за сите изминати години тој не ја губи тенката нишка која го сврзува со ликовната уметност, па така повремено како аматер се занимавал со илустрации на книги и со сликарство што во Белград му донесува одредена репутација. Работи во повеќе техники, но сепак најблиска му е акварел техниката и цртањето со туш и перо. Досега излагал на неколку интерни изложби како илустратор и како сликар аматер во склопот на аматерските секции при Домот на ЈНА во Белград.

Адреса: Панче Пеливански, ул. „Милентије Поповиќ“
43/12 11070 Нов Белград, СР Југославија.

1. Штип – црквата Свети Спас,
2. Белград, црква Света Петка на Калемегдан,
3. Белград, Калемегданската тврдина,
4. Белград, конакот на кнез Милош во Топчидер,
5. Белград, Саат кулата во Калемегдан,
6. Белград, Соборната црква на Калемегдан,
7. Белград, покрај Сава,
8. Младеновац, пејзаж од неговата околина,
9. Охрид, манастирот Свети Наум,
10. Штип, црквата Света Богородица,
11. Пејзаж од околината на Кратово,
12. Пејзаж од околината на Бохинско езеро,
13. Белград, мотив од Дунав со тн. Ратно острово
14. Белград, мотив од Калемегданската тврдина,
15. Которскиот залив.

Relvausa 1886.

ЛАЗАР РУНТЕВ

Лазар Рунтев е роден во Штип во 1928 година. Основно и средно образование завршува во родниот град. Во учебната 1954/55 година се запишува на Архитектонскиот факултет во Скопје и по завршените две години се префрла на економскиот факултет во Прилеп. Во меѓувреме се вработува како економист во Палучната индустрија „Македонка“ во Штип, а подоцна во Стопанска банка во Штип. Активната служба ја завршува како организатор на комерцијално работење во модната конфекција „Астибо“. Од 1988 година е во пензија. Живее во Штип на улица „Христијан Карпош“ бр. 6/8, 92000 Штип Тел. 092/22-334.

1. Мотив од старо Скопје, 1954, молив-креда,
2. Мотив од Охрид, 1955, туш, перо и четка,
3. Пејзаш I, 1990, акварел,
4. Пејзаш II, 1990, акварел,
5. Детал од штипска куќа I, 1991, комб. техника,
6. Детал од штипска куќа II, 1991, комб. техника,
7. Мотив од Штип I, 1992, молив-креда,
8. Мотив од Штип II, 1992, молив-креда,
9. Мотив од Штип III, 1992, молив-креда,
10. Мотив од Штип IV, 1992, молив-креда,
11. Мотив од Штип V, 1992, молив-креда,
12. Варијации на тема „вода“, 1993, акварел.

СТОЈАН ТРНИНИЌ – НАНЧЕ

Роден е во Штип во 1928 година. Основно училиште и гимназија завршил во Штип, а факултет за физичка култура во Белград. По завршувањето на студиите се вработува како професор по физичко воспитание во учителската школа „Гоце Делчев“ во Штип. Во меѓувреме бил примен и за хонорарен професор по предметот методика на наставата по физичко воспитание во отсекоот за одделенска настава при Педагошката академија во Штип /1961–1972/. Кога во 1965 година беше отворена Вишата школа за физичка култура во Скопје бил избран за професор и во исто време и за прв директор на истата школа. Со отворањето на Факултетот за физичка култура во Скопје бил избран за професор по предметот теорија на физичката култура, на кое работно место останал сè до пензионирањето. Покрај наставната работа, активно учествувал во стручните и општествени организации за физичка култура за кое добил и бројни признанија меѓу кои и Осмоноевриската награда на градот Штип. Исто така соработувал во повеќе стручни и научни списанија во нашата Република и надвор од неа и како член на нивните редакции и како автор и коавтор на повеќе стручни и научни трудови од областа на физичката култура. Доктор е на науките и редовен професор на факултетот за физичка

култура. Иако професионално оддалечен од ликовната уметност, таа сепак му останува голема љубов и со неа го исполнува своето слободно време. Работи предимно во акварел техника. Тематски тесно е врзан за својот роден град и неговата блиска околина. Досега учествувал на две групни изложби на ДЛУШ во 1991 и 1992 година.

Адреса: Стојан Трниниќ-Нанче. ул. „Петар Делџан“
2-1/15 Скопје.

1. Мотив од Штип 1991, акварел,
2. Мотив од Штип 1991, акварел,
3. Стара улица во Штип, 1991, акварел,
4. Штип, стариот мост на Брегалница, 1991, акварел,
5. Мотив од Ново Село – Штип, 1992, акварел,
6. Цвеќе I, 1992, пастел,
7. Цвеќе II, 1992, акварел,
8. Пејзаж I, 1990, акварел,
9. Пејзаж II, 1991, акварел,
10. Пејзаж III, 1991, акварел,
11. Пејзаж IV, 1992, акварел,
12. Пејзаж V, 1992, акварел.

април 1993 год.
Уметничка галерија „Безистен“ Штип
Организатор
Уметничка галерија „Безистен“ при Заводот музеј
Штип
Техничко обликување на каталогот
Томислав Крмов, академски сликар-графичар
Печати:
„Макпромет“ РЕ „Илинден“ – Штип
Тираж. 200 примероци

Печатењето на каталогот го помогна Собранието на општина Штип, за што учесниците на изложбата му изразуваат голема благодарност.

